

پایان غائله لبنان

اسد که مایل نبود کار به جایی برسد که رسیده بود؛ با پیشنهاد‌های مطرح شده در جلسه موافقت کرد. رئیس‌جمهوری چند روز بعد به من گفت: معلوم شد امیر سعود الفیصل توانسته بر ابراهیمی که برای دبیری کمیته پیشنهاد داد سیطره یابد و علیه ما کودتا و وزیر الجزایری را نیز با خود همراه کند. اسد افزود: شاذلی بن جدید دوستدار سوریه است، اما ظاهر تنها به خوش تیپی خود توجه دارد و نمی‌داند وزیر خارجه‌اش چه می‌کند، برای همین باید به دیدار او برویم. سپس اسد با همراهی من دیداری شتاب زده از الجزایر انجام داد. شاذلی از شنیدن موضع وزیر خارجه‌اش غافلگیر شد و با اعلام ناراحتی شدید خود از سلیاح، او را کوتاه زمانی پس از انتصاب به این سمت؛ عزل کرد. مشکل ما البته با اخراج یک وزیر از کابینه حل نمی‌شد و آنچه برای ما مهم بود جلوگیری از اخراج سوریه از لبنان و عدم انتقام‌جویی از آن بود. در عمل نیز با وجود برکناری وزیر خارجه الجزایر، روابط کمیته سه جانبه با سوریه ولو به‌صورت کمتری، اما در کلیت آن متشنج باقی ماند.

■ بازگشت به‌نقطه‌آغاز

کمیته سه جانبه در تاریخ ۱۷ سپتامبر ۱۹۸۹، بازرگریری فعالیت خود؛ برنامه امنیتی و سیاسی مرکب از هفت گام تدریجی را تصویب کرد که از آتش بس فوری و همه‌جانبه شروع و با گام‌های بعدی شامل رفع محاصره دریایی منطقه شرقی و بازگشایی فرودگاه بین‌المللی بیروت، توقف حملات رسانه‌ای از طرف طرف‌های لبنانی، خودداری همه کشورهای که از کار کمیته حمایت می‌کردند از پشتیبانی تسلیحاتی و لجستیک از هر یک از طرف‌های لبنانی و فراخوان مجلس نمایندگان لبنان برای جلسه در تاریخ ۳۰ سپتامبر، جهت تصویب سند وفاق ملی، دنبال می‌شد. اخضر ابراهیمی، ریاست کمیته امنیتی را برعهده گرفت که مسئولیت اجرای این برنامه را داشت. ابراهیمی کوشید نقشی فراتر از مسئولیت خود در کمیته ایفا و با برخی بازیگران بین‌المللی و اعضای شورای امنیت بویژه فرانسه و آمریکا بازیزی کند. او این را نمی‌دانست که سعودی مخارج هنگفت تحرکات او را پرداخت می‌کند، تا وقتی که از زبان سعود الفیصل وزیر خارجه سعودی پرید که اخضر ما را از هزینه هنگفت اقامت خود در فرانسه هلاک کرد. به سعود گفتم این بهتر از آن بود که کشورهای بیگانه پرداخت این هزینه‌ها را برعهده گیرند.

سوریه در تدوین سند وفاق ملی مشارکت داشت که با حضور خادم معاون رئیس‌جمهوری و من و سعود الفیصل و رفیق حریری در کنفرانس طائف، تصویب شد. یک گام اساسی که مقدمات تصویب این سند را فراهم کرد، توافق من با ایلی سالم مشاور امور خارجه رئیس‌جمهوری لبنان و همچنین طرح حریری و سلیم الحص نخست‌وزیر و حسین الحسینی رئیس مجلس نمایندگان لبنان بود. من که دایره موضوعات و منافع مشترک دو کشور را گسترده‌تر از آن می‌دانستم که در هرتوقعنامه‌ای بکنجد، در نشست‌هایی که در دمشق برگزار شد و در آن حضور داشتیم، بر لغو طایفه‌گری سیاسی و هم‌راهی موضع سوریه و لبنان در برابر اسرائیل تمرکز کردم. کنفرانس طائف پس از مذاکرات پی در پی ۲۳ روزه، در ۲۲ اکتبر ۱۹۸۹؛ با تصویب سند وفاق ملی پایان پذیرفت و لبنان در نتیجه آن وارد مرحله تحول جدیدی در تاریخ معاصر خود شد، همان گونه که روابط سوریه و لبنان نیز وارد دوره نوینی شد که عنوان برجسته آن نهایی شدن «معاهده برادری و همکاری و هماهنگی» میان دو کشور در ۵ نوامبر ۱۹۸۹، بود که تاکنون مبنای کلیت روابط سوریه و لبنان بوده است.

فصل هشتم:

■ انتفاضه بزرگ فلسطین

انتفاضه نخست فلسطین با عملیات «جنبش جهاد [اسلامی] فلسطین» در تاریخ ۶ اکتبر ۱۹۸۷، آغاز و به شهادت همه اعضای مجموعه انجام دهنده این عملیات، منجر شد. دو نفر از این شهدا جوانان دلاور فلسطینی بودند که تنها چند ماه پیش، با چهار نفر از رفقای خود توانسته بودند از بازداشتگاه اسرائیلی‌ها فرار کنند. شهادت همه افراد این مجموعه و بویژه این دو جوان، واکاوی مردم فلسطین را در پی داشت که منجر به یک انتفاضه و قیام عمومی و سهمگین مردمی گردید. در این شرایط هزاران فلسطینی نمازگزار جمعه، در جنبشی غیرمسلحانه و تنها با پرتاب سنگ، با سربازان اسرائیلی روبرو شدند. فلسطینی‌ها در گام بعدی با در اختیار گرفتن کلاسنک، از نیروهای اسرائیلی فاصله گرفتند و به سنگ پراکنی خود قوت دادند.

درگیری‌های پرانگنده میان فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها در نوار غزه در تاریخ ۸ دسامبر ۱۹۸۷، گسترش یافت و در روز بعد یک راننده کامیون اسرائیلی چهار فلسطینی آواره ساکن اردوگاه جبالیا را دیده و دانسته؛ زیر گرفت. با این تحول، انتفاضه شعله‌ور شد و در مسیر تبدیل به یک جنبش مردمی معمرتانه در تمامی مناطق کرانه باختری و نوار غزه قرار گرفت. ارتش اسرائیل شروع به شلیک گلوله به سمت شهروندان فلسطینی تظاهرکننده کرد که در میان آنان زنان و کودکان نیز حضور داشتند. ارتش اسرائیل همچنین، هزاران جوان فلسطینی را دستگیر کرد. این اقدامات، شورای امنیت سازمان ملل متحد را بر آن داشت تا در پایان سال ۱۹۸۸، قطعنامه شماره ۶۰۵ خود را تصویب و به اسرائیل هشدار دهد (سیاست‌هایش پیامدهای اجتناب‌ناپذیر و خطرناکی بر کوشش‌های جاری برای ایجاد صلح همیشگی و عدالت‌ه در خاورمیانه خواهد داشت). شورای امنیت همچنین «بار دیگر از انتشاری ارتش اسرائیل که منجر به مرگ بی‌گناهان شده است، ابراز تأسف» و تأکید کرد «معاهدات ژنو، ضروری است در مناطق اشغالی اجرا شود». اما با اینکه انتفاضه در چهارچوب سنگ‌پراکنی و به دور از نظامی شدن باقی ماند، این معاهدات هیچ‌گاه از سوی اسرائیل اجرا نشد.

با بالا گرفتن تعداد شهدای انتفاضه از یک هزار نفر و تا آغاز سال ۱۹۹۰؛ پیش‌نویس قطعنامه‌های تددتری نیز به شورای امنیت ارائه شد، اما ایالات متحده با پناه جستن به حق وټو مانع تصویب آنها شد. از این میان سه پیش‌نویس قطعنامه در فوریه، ژوئن و اکتبر ۱۹۸۹ مطرح شد که دبر گرینده محکومیت‌های شدیدتری نسبت به اسرائیل و تهدید به اقداماتی علیه آن بود اما همه این قطعنامه‌ها پس از مذاکرات درازدامن، با وټووی آمریکا مواجه و در نتیجه تصویب نشد. اتحاد شوروی نیز در آن روزها، در استانه فروپاشی و در شرایطی نبود که بتواند استوارانه در کنار فلسطینی‌ها بایستد.

رهبران ملی فلسطینی در داخل با حکومت آمریکا ارتباط برقرار کرده و پیشنهادات خود را با موافقت سازمان آزادیبخش فلسطین – در اواسط ژانویه ۱۹۸۸، به جورج شولتز وزیر خارجه ایالات متحده ارائه کردند. شولتز نیز بلافاصله شروع به تنظیم ابتکار عمل آمریکا برای توقف انتفاضه کرد که بر اساس آن، مذاکرات فلسطینی – اسرائیلی میان نمایندگان فلسطینیان و حکومت اسرائیل آغاز می‌شد و سازمان آزادیبخش فلسطین تا هنگامی که «قطعنامه ۲۴۲ شورای امنیت را به رسمیت نشناخته و تروریسم را رها نمی‌کرد»، هیچ نقشی در آن نمی‌توانست ایفا کند. انتفاضه از ژانویه ۱۹۸۸، به رویدادی روزمره تبدیل شد و اسحاق شامیر با توجه به بالا رفتن آمار شهدای فلسطینی، تصمیم خود را برای «شکستن استخوان» فلسطینی‌ها به جای کشتن آنها گرفت. سوریه به چهارچوب این تحولات، بازگشت روابط را هب‌ردی سوری – فلسطینی به مرحله پیش از تهاجم اسرائیل به لبنان را به رهبری سازمان آزادیبخش فلسطین پیشنهاد کرد. من نیز برای ترتیب دادن ملاقاتی میان عرفات و اسد تماس‌های متعددی برقرار کردم، چون می‌دانستم اگر این ملاقات را ترتیب ندهم، شاید فرد دیگری جز من برای انجام آن تلاش نکند.

نیویورک تایمز (امریکا)

پیروزی طالبان تنها ۴ ماه پس از اعلام پایبندی بایدن به توافق ترامپ با طالبان به وقوع پیوست. در این مدت کوتاه طالبان به یک استراتژی ساده روی آورد که براحتی جواب داد. این استراتژی ،استراتژی اقناع و با اجبار حاکمان محلی بود. طالبان دو راه پیش روی آنها می‌گذاشت: تسلیم یا مرگ و البته آنها تسلیم را انتخاب کردند.

ایزوستیا (روسیه)

خروج آمریکا از افغانستان و سقوط کابل، بهترین فرصت برای چین بود تا در تبلیغاتی وسیع در رسانه‌های خود به تایوانی‌ها که خود را دلگرم به حمایت‌های آمریکا می‌بینند، بگوید که امریکایی‌ها روزی نیز تایوان را همان طور که افغانستان را رها کردند، تنها خواهند گذاشت. پس بهتر آن است که اعتماد بیشتری به چین داشته باشند.

دیلی تلگراف (بریتانیا)

بعداز اظهارات بوریس جانسون که گفت به‌خاطر تصمیم بایدن، چاره‌ای جز خارج کردن نیروهای انگلیسی از افغانستان نداشته، جو بایدن که خود تحت فشار داخلی است، اعلام کرد، من با متحدان امریکا درباره خروج از افغانستان مشورت کردم، آنها می‌توانستند اعلام کنند امریکا هم برود، ما می‌مانیم اما موقت کردند نیروهای آنها هم افغانستان را ترک کنند.

New York Times

همچنین برای آغاز روابط با کشورهای دیگر ابراز امیدواری کرد و قول داد که قلمروی افغانستان محلی برای حمله به کشورهای دیگر نشود: «بزودی کابل را از وضعیت نظامی خارجی می‌کنیم و به جامعه بین‌المللی و سازمان ملل متعهد می‌شویم که هیچ‌کس آسیب نخواهد دید.»، طالبان برای اثبات این تغییر رویکرد در نخستین گام‌هایش برخلاف ۲۰ سال قبل اجازه برگزاری مراسم سوگواری عاشورا را صادر کرد.

■ غافلگیری غرب از موج پناهندگان

اما با وجود این شرایط با نزدیک شدن به مهلت خارجی‌ها برای خروج از افغانستان، اتفاقات غافلگیرکننده چند روز اخیر کابل، برنامه غری‌ها را به کلی به هم ریخته است. به طوری که به نوشته «گاردین»، در حالی که براساس اعلام ناتو تاکنون ۱۸ هزار نفر از افغانستان خارج شده‌اند اما همچنان هزاران نفر از واجدان شرایط خروج از کشور در انتظار پروازهایی هستند که معلوم نیست چه زمانی به آنها برسد. این در حالی است که حضور نیروهای امریکایی و طالبان برای کنترل اوراق شناسایی و مجوز خروج خارجی‌ها و افغان‌های واجد شرایط، سبب بروز درگیری‌های مسلحانه‌ای شد. به باور کارشناسان در این میان خبرهایی تأیید نشده از جست‌وجوی خانه به خانه برای یافتن مخالفان، نگرانی‌ها و اضطراب‌برای خروج نیروهای آمریکا، ناتو، خبرنگاران خارجی و مترجمان افغان را چند برابر کرده است. اما این تنها یک روی سکه مصایب مردم افغان است، در سوی مقابل آنهایی که با هزاران امید با بدترین امکانات سوار بر هواپیماهای نظامی به کشورهای دیگر منتقل شده‌اند

در پی این اظهارات که نتوانست آبی بر آتش خشم مردم بریزد، انتشار فهرست ۵۲ هم‌راه «اشرف غنی» و میزان ثروتی که او با خود برده بود، چهره رئیس‌جمهوری سابق افغانستان را خدشه دارتر کرد. در این شرایط «امرالله صالح» معاون اول «غنی» در بیانیه‌ای با استناد به حکم قانون اساسی خود را سرپرست مشروع کرسی ریاست جمهوری اعلام کرد.

■ **از بحران «بایدن» تا احتمال تشکیل دولت شورایی در افغانستان**
به باور بسیاری از کارشناسان بحران افغانستان به پرچالش‌ترین موضوع سیاست خارجی دولت «جو بایدن» بدل شده است اما در این میان رئیس‌جمهوری امریکا نه

Twitter

در خارج از مرزهای پاکستان نیز سخنگوی وزارت امور خارجه ایران، حمله سبوعانه تروریستان را، دسته‌های عزاداری سالار شهیدان در ایالت پنجاب پاکستان را به‌شدت محکوم و مراتب همدردی عمیق خود را با خانواده قربانیان این اقدام تروریستی ابراز کرد. سعید خطیب‌زاده با تأکید بر ضرورت مبارزه با تمامی اشکال این‌گونه اقدامات غیرانسانی و تروریستی، خواستار همکاری تمامی کشورهای منطقه برای مبارزه مستمر با

پاکستان سکوت اختیار نکنند.»

این حرف درست نیست. در طول ۴۰ سال گذشته ایران هیچ دخالتی در امور لبنان یا در تصمیم‌گیری‌های ما نکرده است. ما نزد ولایت فقیه آقای خود هستیم نه مثل برخی که نزد اربابان خود مثل برده هستند. در حالی‌که سفارت امریکا در بیروت در حال مدیریت جنگ اقتصادی و رسانه‌ای علیه لبنان است. سفارت امریکا در لبنان، نمایندگی دیپلماتیک نیست؛ سفارت طوئنه علیه لبنان است.»
دیپرکل حزب‌الله اضافه کرد: «به آنهایی که به امریکا تکیه کرده‌اند، می‌گویم: از تجربه افغانستان عبرت بگیرید. عبرت بگیرید که سگ‌های آموزش دیده امریکایی‌ها برایشان عزیزتر از شماس‌ت.»

طالبان و مسأله دره پنجشیر

مترجم: بنفشه غلامی / ام‌الله صالح، معاون اشرف غنی که به خارج از افغانستان گریخته و احمد مسعود، پسر احمد شاه مسعود، قهرمان ملی این کشور در حال تجسیم نیروهای ضد طالبان در پنجشیر، سنگر سابق ائتلاف شمال هستند. برخی گزارش‌ها نیز حاکی از آن است که بسم‌الله خان محمدی، وزیر دفاع سابق نیز به آنها پیوسته و جسته و گریخته اسامی برخی از مبارزان ائتلاف شمال که در دهه ۱۹۷۹ تا ۱۹۸۹ علیه اشغال شوروی جنگیدند، نیز شنیده می‌شود که به دره پنجشیر رفته‌اند.

هرچند هنوز به‌طور رسمی شکل‌گیری یک جنبش ضد طالبان اعلام نشده است اما حرکت‌ها برای چنین روندی آغاز شده است. البته طالبان خود چنین مقاومت‌هایی را بویژه از طرف قوم تاجیک پیش‌بینی می‌کرد و از همین رو در ابتدا یک حرکت بود برای استیلای مجدد بر افغانستان، قبل از حرکت به‌سمت جنوب، راهی شمال شد تا بتواند پتانسیل موجود مخالفت‌ها علیه خود در این منطقه را از بین ببرد. طالبان به‌همین منظور تلاش کردند بر مرزهای شمالی استیلای کامل پیدا کنند تا مانع نیروهای تقویتی تاجیک‌ها شوند. اکنون نیز با گذشت چند روز از سقوط کابل، انتظار می‌رود، کادر رهبری طالبان تمرکز خود را معطوف به پنجشیر کند. حتی شنیده می‌شود این کار آغاز شده و برخی گزارش‌ها حاکی از مذاکرات آنان با مسعود جوان است که چند روز قبل در مصاحبه خود با شورای اتلانیک، از ایده یک ساختار فدرالیستی برای حکومت در افغانستان سخن گفته بود. اما برای رسیدن به چنین نقطه‌ای که می‌تواند حداقل در کوتاه مدت مانع بروز جنگ داخلی در افغانستان شود، باید دید طالبان تا چه حد حاضر به دادن امتیاز خواهد بود.

برای رسیدن به این پاسخ ابتدا باید دید جنبشی که در حال شکل‌گیری در دره پنجشیر است، دفاعی است یا تهاجمی. در حال حاضر به نظر می‌رسد، این جنبش، یک جنبش دفاعی است. اما حتی چنین جنبش دفاعی نیز می‌تواند در آینده تبدیل به یک مشکل پایدار برای طالبان شود. اما طالبان نیز با توجه به موقعیت جغرافیایی دره پنجشیر می‌تواند دست برتر را داشته باشد. زیرا هرچند موقعیت جغرافیایی و طبیعی استیلای دره پنجشیر را برای هر کسی دشوار می‌کند، اما به همان نسبت نیز محدودیت تردد به منطقه می‌تواند امتیازی برای طالبان باشد. به خاطر داشته باشید، اگر قرار باشد روزگاری دره پنجشیر تبدیل به محل استقرار جنبشی تهاجمی علیه طالبان باشد، ممکن است در آینده شاهد عملیات‌هایی از سوی حاکمان این جنبش برای ایجاد کریدوری ارتباطی با مرزهای شمال افغانستان باشیم. بنابراین جنبش در حال شکل‌گیری چه تهاجمی باشد، چه دفاعی، جنبشی نخواهد بود که طالبان به سادگی از کنار آن بگذرد.

یکی از چالش‌های همیشگی هر کسی که بر افغانستان حکم رانده، غلبه بر اختلافات قومی است. بنابراین در مرحله بعد باید دید این جنبش در حال شکل‌گیری، تا چه حد می‌تواند منسجم باشد و در برقراری ائتلاف و اتحاد با سایر قومیت‌ها موفق باشد. در دهه ۱۹۸۰ ائتلاف شمال موفق به انجام چنین مهمی شد. ضمن اینکه باید دید با توجه به انتقادات بین‌المللی از طالبان، این جنبش توانایی جذب حمایت‌های خارجی را خواهد داشت یا نه.

منبع: Stratfor

انفجار در مسیر عز اداران عاشورا در پاکستان

گروه جهان/ درانفجار بمبی کنار جاده‌ای در مسیر موکب‌های عاشورا در ایالت پنجاب پاکستان دست‌کم سه نفر کشته و ۵۰ نفر از عزاداران شهادت امام حسین(ع) زخمی شدند.

به گزارش سایت شبکه خبری «الجزیره»، این انفجار در حالی رخ داد که مقامات ایالت پنجاب با توجه به انفجارهای خونی‌ن سال گذشته در مراسم روز عاشورا در همین ایالت، نظارت‌های امنیتی را افزایش داده بودند. از جمله خدمات تلفن همراه در این ایالت همچون سایر شهرهای بزرگ متوقف شده بود تا از تماس احتمالی عوامل تروریستی برای انجام عملیات جلوگیری شود. اما همین مسأله باعث شد، نیروهای امدادی دیرتر از زمان مقرر به محل انفجار برسند.

ویدیوهایی که از این انفجار در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده، نشان می‌دهد نیروهای کمکی منطقه محل انفجار، مجروح‌های این انفجار را که در خون خود غوطه‌ور هستند،

حسن نصر الله: از تجربه افغانستان عبرت بگیرد

سیدحسن نصرالله دبیرکل جنبش حزب‌الله لبنان در آخرین سخنرانی خود در جریان دهه نخصت ماه محرم و شهادت امام حسین(ع) و یارانش مقابله با رژیم غاصب صهیونیستی را در رأس اولویت‌های حزب‌الله لبنان دانست.

به‌گزارش ایرنا به‌نقل از المیادین، نصرالله با تأکید بر خواسته همیشگی حزب‌الله لبنان از جهانیان برای ایستادن در کنار مردم فلسطین در قفس اشغالی، کرانه باختری و نوار غزه حمایت از حق ملت فلسطین در بازپس‌گیری از اراضی اشغالی گفت: «در مقابل تهدیداتی که قفس و مقدسات اسلامی با آن مواجه است خواستار ایجاد یک معادله منطقه‌ای

برای حمایت از این مقدسات هستیم».

دیپر کل حزب‌الله لبنان سپس با بیان اینکه امریکا رأس ظلم و استبداد در جهان است، گفت: پس از شکست امریکا در افغانستان، چشم‌ها به اشغالگران امریکایی در عراق و سوریه دوخته شده است. تصمیم عراق و پارلمان آمریکا تصمیم بزرگی است. عراقی‌ها تجربه استفاده افغانستان از مستشاران امریکایی و ۲۰ سال آموزش نیروهای افغانستانی را پیش چشم خود بگذراند».

وی همچنین از حرکت نخستین کشتی حامل سوخت خریداری شده از ایران برای لبنان در ساعات آتی